

X Ogólnopolski Jubileuszowy Zjazdu Dyrektorów Szkół i Placówek oraz Prezesów Stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru pod hasłem *Zerwane łańcuchy niewoli bramą do wolności i wyzwaniem dla przyszłych pokoleń* odbył się w dniach 4-6 października 2021 w Krakowie.

Celem Zjazdu było przede wszystkim przekazywanie wiedzy kolejnym pokoleniom i uszanowanie pamięci o tragedii Polaków wywiezionych na Sybir, upamiętnienie tragicznych losów polskich zesłańców, pielęgnowanie tożsamości narodowej, wychowanie do wartości, edukacja do późnej dorosłości, wypracowanie sposobów upowszechniania wiedzy o Sybirakach i zintensyfikowanie działań w tym zakresie.

Organizatorami Zjazdu byli: Jan Józef Kasprzyk – Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych oraz Kordian Borejko – Prezes Zarządu Głównego Związku Sybiraków, a **Szkołą goszczącą** Zespół Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego w Krakowie i Pani Beata Śliwa – Dyrektor szkoły.

Patronat Honorowy nad Wydarzeniem objęli: Witold Kozłowski – Marszałek Województwa Małopolskiego, Jacek Majchrowski – Prezydent Miasta Krakowa, Barbara Nowak – Małopolski Kurator Oświaty oraz dr hab. Hubert Chudzio, prof. UP – Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Pierwszy dzień Zjazdu przebiegał pod hasłem *Cześć ich pamięci* i rozpoczął go Apel poległych zaprezentowany przez Uczniów klas mundurowych ZS1. Po złożeniu kwiatów przy popiersiu Patrona szkoły św. Rafała Kalinowskiego – wychowawcy, inżyniera, Sybiraka – uroczystość rozpoczęła się od przywitania uczestników przez Dyrektora szkoły Panią Beatę Śliwę. W imieniu Organizatorów, głos zabrał Pan Jan Myrcha – członek Prezydium Zarządu Głównego Związku Sybiraków, a jednocześnie Prezes Oddziału Związku Sybiraków w Toruniu.

Jubileuszowa edycja Zjazdu nie mogła pominąć podziękowań dla inicjatora zrzeszania szkół i stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru Pana Kazimierza Korczyńskiego, dzięki któremu tradycja organizacji Zjazdów trwa po dzień dzisiejszy.

W trakcie uroczystości otwierającej Zjazd wręczono **Odnaki Honorowe za Zasługi dla Związku Sybiraków** dla: Jacka Majchrowskiego – Prezydenta Miasta Krakowa (Złota Odznaka Honorowa), Anny Okońskiej-Walkowicz – Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej (Złota Odznaka Honorowa), Beaty Śliwy – Dyrektora Zespołu Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego w Krakowie (Złota Odznaka Honorowa), Bogusława Pasa – Nauczyciela Zespołu Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego w Krakowie (Srebrna Odznaka Honorowa).

Wygłoszono referaty inauguracyjne nawiązujące do tematyki wolności, zesłań oraz budowania tożsamości narodowej: *Czasy walki o niepodległość ojczyzny należy pamiętać* – Pan Artur Szewczyk – Uczeń klasy 3EL Zespołu Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego. *Cmentarze polskich Sybiraków w Afryce* –mgr Mariusz Solarz, współautor monografii “Zmarli Polacy w drodze do Ojczyzny. Polskie cmentarze w Afryce Wschodniej i Południowej 1942-1950”, biorący udział w renowacjach polskich cmentarzy w Afryce od 2009 r., pracownik Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu

Pedagogicznego. Część oficjalną zakończyło wzruszające przemówienie pt. *Moje wspomnienia* Pani Anity Cwynar, której rodzina podzieliła losy Polaków zesłanych w różne części świata.

W części roboczej dnia, dr Piotr Popławski, kierownik Działu Projektów Kulturalnych, Muzeum Pamięci Sybiru w Białymstoku przedstawił ofertę edukacyjną *Muzeum Pamięci Sybiru pt. Miejsce, pamięć, narracja historyczna*, a nauczyciele ZS1 przedstawili sylwetkę patrona szkoły i przeprowadzili warsztaty tematyczne. Uczestnicy Zjazdu obejrzyli wystawy dotyczące tematyki Zjazdu, Mapę Wspomnień, dokonali wpisów do Kroniki i zwiedzili Szkołę. Prowadząca uroczystość główną wystąpiła w tradycyjnym rodowym XIX -wiecznym stroju staropolskim. Po uroczystościach, uczestnicy Zjazdu zwiedzili Muzeum Historyczne Miasta Krakowa – Podziemia Rynku oraz delektowali się piękną atmosferą krakowskiego Rynku, w tym Dzielnicy Kazimierz.

Drugi dzień Zjazdu minął po hasłem *Tradycja, historia, edukacja* i rozpoczął się od wizyty w ZS1. Odbyły się warsztaty tematyczne, w tym podsumowanie 10 lat zjazdów. Uczestnicy rozwiązywali quizy dotyczące zesłań oraz dyskutowali o kierunkach pracy na przyszłość.

Po warsztatach uczestnicy pojechali do Dzielnicy Salwator. Spacerując Aleją Waszyngtona na Pomnik Historii Kopiec Kościuszki podziwiali nadchodzącą jesień. Zwiedzono fort, a w nim wystawę *Kościuszko-bohater wciąż potrzebny*. Zdobycie Kopca Kościuszki nie było trudnym wyczynem, ale z pewnością wartym, gdyż z wierzchołka Kopca można było podziwiać przepiękną panoramę miasta. Następnie, rozpoczynając przy Barbakanie, uczestnicy udali się na Stare Miasto. Idąc Traktem Królewskim poznawali zabytki Królewskiego Miasta Krakowa. Niestety nie było czasu na herbatkę w Jamie Michalika lub obiad w Wierzyńku, ale za to zwiedzili Bazylikę Mariacką, Sukiennice, wysłuchali historii o Adasiu (pomnik Adama Mickiewicza w sercu Rynku), udali się pod Okno Papieskie oraz na dziedziniec Zamku królewskiego na Wawelu, skąd, przy zachodzie słońca, rozciągał się niesamowity widok na Wisłę i okolicę.

Ostatni dzień Zjazdu, pomimo lekkiego deszczu, nie przeszkodził w zwiedzaniu Muzeum Lotnictwa Polskiego, gdzie uczestnicy podziwiali eksponaty lotnicze, samoloty, śmigłowce, szybowce, w tym wyjątkowy okaz śmigłowca papieskiego, czy samoloty ważnych osobistości. Z Muzeum uczestnicy prawie, jak na skrzydłach, wylądowali w ZS1, gdzie odbyło się spotkanie podsumowujące, podjęcie uchwały o organizacji kolejnego Zjazdu oraz oficjalne zamknięcie **X Ogólnopolskiego Jubileuszowego Zjazdu Dyrektorów Szkół i Placówek oraz Prezesów Stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru.**

Serdecznie dziękujemy Organizatorom, instytucjom, które objęły Zjazd honorowym patronatem, a przede wszystkim Uczestnikom, którzy swoją obecnością i zaangażowaniem sprawili, że X Zjazd osiągnął zamierzone cele. Do zobaczenia w Białymstoku na **XI Ogólnopolskim Zjeździe Dyrektorów Szkół i Placówek oraz Prezesów Stowarzyszeń noszących imiona upamiętniające Zesłańców Sybiru.**

Beata Śliwa

W X Zjeździe wzięli udział przedstawiciele następujących instytucji i szkół:

Zespół Szkół nr 1 im. św. Rafała Kalinowskiego, Kraków
Zespół Szkół nr 2 im. Sybiraków, Nowy Sącz
Technikum Mechaniczne nr 5 im. Zesłańców Sybiru, Gorzów Wielkopolski
Zespół Szkół Zawodowych im. Zesłańców Sybiru, Kalisz
VI Liceum Ogólnokształcące im. Zesłańców Sybiru, Toruń
Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Romana "Sybiraka" Sanguszki, Tarnów
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Jerzmanki
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Netta
Szkoła Podstawowa . IM. Sybiraków, Krasnybór
Szkoła Podstawowa nr 2 im. A. Mickiewicza, Grajewo
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Zaczarnie
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Bohaterów Monte Cassino, Zabrze
Szkoła Podstawowa im. Małych Zesłańców Sybiru w Radziszewie, Radziszów
Szkoła Podstawowa im. Orłąt Lwowskich, Brzozówka
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Rafałówka
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Sybiraków, Białystok
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Olsztyn
Szkoła Podstawowa im. Zesłańców Sybiru, Niedźwiadna
Szkoła Podstawowa nr 71, Wrocław (w trakcie procedury nadania imienia Zesłańców Sybiru)
Zespół Oświatowy im. Sybiraków, Rozbity Kamień
Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Zesłańców Syberyjskich, Kalinowo
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Rakoszyce
Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 3, Augustów
Stowarzyszenie Pamięci Zesłanych na Sybir, Nowy Sącz
Związek Sybiraków – Oddział Kraków
Związek Sybiraków – Oddział Nowy Sącz
Związek Sybiraków – Oddział Białystok
Związek Sybiraków – Oddział Toruń
Stowarzyszenie Środowisko Borowiczan-Sybiraków, Lublin
Warmińsko-mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie, Szymonowo
Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru, Augustów
Stowarzyszenia Pamięci Zesłańców Sybiru, Wrocław
Podlaskie Stowarzyszenie Pamięci Zesłańców Sybiru, Białystok
Muzeum Pamięci Sybiru, Białystok
Urząd Miejski w Białymstoku, Departament Kultury, Promocji i Sportu
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Zesłańców Sybiru, Szarocin
Zespół Szkół Geodezyjno-Technicznych im. Sybiraków, Łódź
Szkoła Podstawowa im. ks. Rocha Modzelewskiego, Nowe Piekuty
Szkoła Podstawowa im. Sybiraków, Dolistowo Stare
Zespół Szkolno-Przedszkolny, Szkoła Podstawowa im. Żołnierzy Sybiru, Lubawka